

21. Snublesten for omkomne jøder i Theresienstadt (2010-30224)

En initiativgruppe ønsker anbragt 32 ”snublesten” til minde om ofre for Holocaust. Mindestenene ønskes placeret i fortovet ud for de enkelte ofres oprindelige københavnske bopælsadresser.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller over for Teknik- og Miljøudvalget at godkende,

1. at der anbringes 32 ”snublesten” i Indre By og brokvartererne til minde om de københavnske ofre for Holocaust

Problemstilling

En initiativgruppe ønsker at anbringe 32 ”snublesten” i københavnske fortove til minde om ofre for Holocaust, se kort (Bilag 1). Projektgruppen er sammensat af medlemmer af Selskabet for Dansk Jødisk Historie, efterkommere efter statsløse jøder, der blev udvist af de danske myndigheder 1940-43, samt familier til jøder, der blev deporteret fra Danmark og døde i Theresienstadt. Projektet skal ses som en del af et omfattende europæisk projekt, der har sit udspring i Tyskland og er initieret af kunstneren Gunter Demnig (Bilag 2). Der er nedlagt mere end 20.000 snublesten i Tyskland, Østrig, Ungarn og Holland. Ud for ofrenes bopælsadresser anbringes i belægningen en chaussésten beklædt med en messingplade. En inskription angiver navn, fødselsdato, deportationsdato samt oplysninger om den pågældende persons endeligt.

Løsning

Godkendes indstillingen, vil der i dialog mellem initiativgruppen og forvaltningen blive udvalgt et præcist sted for placeringen af hver enkelt snublesten. Gunter Demnig, der har gjort det til sin livsopgave på denne måde at udbrede kendskabet til Holocaust-ofrene, påtager sig fremstillingen af mindesmærkerne, ligesom han i dialog med forvaltningen vil udvælge deres fysiske placering.

Det er forvaltningens opfattelse, at det omfattende europæiske projekt bør udvides til også at dække de danske ofre. Endvidere kan projektet ses i naturlig forlængelse af stenen, der i 2008 blev rejst på Langelinie til minde om danske jøders og kommunisters deportation med det tyske troppetransportskib ”Wartheland” i oktober 1943.

Grundet projektets begrænsede billedkunstneriske indhold har Billedkunststudvalget ikke ønsket at blive hørt.

Selve ordet ”snublesten”, der er hentet fra det tyske ord ”Stolpersteine”, skal forstås i den overførte betydning, at forbipasserende vil standse op ved mødet med et kendt belægningselement, chausséstenen, der har fået et anderledes udseende i kraft af metalbeklædningen og inskriptionen. De små mindesmærker vil ikke være til gene for tilgængelighed og renhold, og erfaringsmæssigt kræver de ingen eller ringe drift.

Økonomi

Det samlede budget for hele det københavnske projekt beløber sig til godt 270.000 kr. (Bilag 3).

Initiativtagerne søger udgifterne dækket gennem private sponsorer og en af Selskabet for Dansk Jødisk Historie foranstaltet indsamling.

Videre proces

Efterfølgende agter medlemmer af projektgruppen, ph.d. Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson og Silvia Goldbaum Tarabini Fracapane, at tilgængeliggøre deres forskning om ofrene og deres skæbne til gavn for de mange, der varetager formidlingen af byen og dens historie.

Hjalte Aaberg

/Jon Pape

bilag

[Bilag 1: Snublesten](#)

[Bilag 2: Snublesten](#)

[Bilag 3: Snublesten](#)

